

ds. J. de Bruin, preek over Zondag 22 van de Heidelbergse Catechismus, gehouden in de Jeruzalemkerk (Chr. Geref. Kerk) te Rotterdam-Kralingen op 19 november 2023.

Votum en groet.

Zingen: 68:10:

Geloofd zij God met diepst ontzag!
Hij overlaadt ons, dag aan dag,
Met Zijne gunstbewijzen.
Die God is onze zaligheid;
Wie zou die hoogste Majesteit
Dan niet met eerbied prijzen?
Die God is ons een God van heil;
Hij schenkt, uit goedheid, zonder peil,
Ons 't eeuwig, zalig leven;
Hij kan, èn wil, èn zal in nood,
Zelfs bij het naad'ren van den dood,
Volkomen uitkomst geven.

Schriftlezing: Lukas 16:19-23:

19 En er was een zeker rijk mens, en was gekleed met purper en zeer fijn lijnwaad, levende allen dag vrolijk en prachtig.
20 En er was een zeker bedelaar, met name Lázarus, welke lag voor zijn poort, vol zweren,
21 En begeerde verzadigd te worden van de kruimkens die van de tafel des rijken vielen; maar ook de honden kwamen en lekten zijn zweren.
22 En het geschiedde dat de bedelaar stierf en van de engelen gedragen werd in den schoot van Abraham.
23 En de rijke stierf ook, en werd begraven. En als hij in de hel zijn ogen ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abraham van verre, en Lázarus in zijn schoot.

1 Thessalonicenzen 4:13-18:

13 Doch, broeders, ik wil niet dat gij onwetende zijt van degenen die ontslapen zijn, opdat gij niet bedroefd zijt gelijk als de anderen, die geen hoop hebben.
14 Want indien wij geloven dat Jezus gestorven is en opgestaan, alzo zal ook God degenen die ontslapen zijn in Jezus, wederbrengen met Hem.
15 Want dat zeggen wij u door het woord des Heeren, dat wij die levend overblijven zullen tot de toekomst des Heeren, niet zullen vóórkomen degenen die ontslapen zijn.
16 Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan;
17 Daarna wij die levend overgebleven zijn, zullen tezamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heere tegemoet, in de lucht; en alzo zullen wij altijd met den Heere wezen.
18 Zo dan, vertroost elkander met deze woorden.

Zingen: Psalm 49:6:

Men denkt niet meer aan hun verleden staat,
Wijl al hun glans met hen in 't graf vergaat;
Maar na den dood is 't leven mij bereid;
God neemt mij op in Zijne heerlijkheid.
Vreest hem dan niet, die grote schatten heeft,
Wiens machtig huis in eer en aanzien leeft;
Want hij zal niets in 't sterven met zich dragen;
Zijn naam, zijn roem, 't ligt al terneer geslagen.

Lezen: 12 Artikelen des geloofs.

1. Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des Hemels en der aarde.
2. En in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Heere;
3. Die ontvangen is van den Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria;
4. Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle;
5. ten derden dagen wederom opgestaan van de doden;
6. opgevaren ten Hemel, zittende ter rechterhand Gods des almachtige Vaders;
7. vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden.
8. Ik geloof in de Heilige Geest.
9. Ik geloof een heilige, algemene, Christelijk Kerk, de gemeenschap der heiligen;
10. vergeving der zonden;
11. wederopstanding des vleses;
12. en een eeuwig leven.

Lezen: Heidelbergse Catechismus Zondag 22 vr./antw. 57 en 58:

Vraag 57 Wat troost geeft u de opstanding des vleses?

Antw. Dat niet alleen mijn ziel na dit leven van stonden aan tot Christus, haar Hoofd, zal opgenomen worden, maar dat ook dit mijn vlees, door de kracht van Christus opgewekt zijnde, wederom met mijn ziel verenigd en aan het heerlijk lichaam van Christus gelijkvormig zal worden.

Vraag 58 Wat troost scheidt gij uit het artikel van het eeuwige leven?

Antw. Dat, nademaal ik nu het beginsel der eeuwige vreugde in mijn hart gevoel, ik na dit leven volkomen zaligheid bezitten zal, die geen oog gezien, geen oor gehoord heeft, en in geens mensen hart opgeklommen is, en dat om God daarin eeuwiglijk te prijzen.

Gebed.**Zingen: Psalm 16:3 en 6****Vers 3:**

Getrouwe HEER, Gij wilt mijn goed, mijn God,
Mijn erfenis en 't deel mijns bekens wezen.
Gij onderhoudt gestaag het heuglijk lot.
Dat Gij, zo mild, voor mij hebt uitgelezen.

De schoonste plaats mat Gij met ruime snoeren;
O heerlijk erf, gij kunt mijn ziel vervoeren.

Vers 6:

Gij maakt eerlang mij 't levenspad bekend,
Waarvan, in druk, 't vooruitzicht mij verheugde;
Uw aangezicht, in gunst tot mij gewend,
Schenkt mij in 't kort verzadiging van vreugde;
De lieflijkheên van 't zalig hemelleven
Zal eeuwiglijk Uw rechterhand mij geven.

Na het amen van de preek zingen wij Psalm 17 vers 8.

Preek:

Geliefde gemeente, wat droeg Lazarus toch een bijzonder rijke naam. Een naam met een troostvolle betekenis die hij in zijn leven heeft ervaren. Want Lazarus betekent: De Heere heeft geholpen. Heel zijn leven had hij kunnen zingen: De Heere is mij tot hulp en sterkte. Ondanks zijn grote armoede, ondanks het ellendige leven dat hij moest leven, ondanks de honger waar hij aan leed en ondanks de ziekte die hij moest dragen. En toch heeft hij steeds weer in deze moeilijke omstandigheden ervaren dat de Heere hem tot hulp is geweest. Wat heeft hij geleerd in zijn leven? Dat het lijden van deze tegenwoordige tijd, totaal niet is te waarderen tegen de heerlijkheid die voor hem zou aanbreken.

Lazarus was wat dat betreft een vriend en metgezel van Job, die we in het Oude Testament tegenkomen. Job kwam op een bepaald moment op de puinhopen van ellende terecht, in de diepste ellende die maar denkbaar is. Maar dat hij als het ware vanuit die ellende een vergezicht kreeg op datgene wat voor hem weggelegd was. Dat deed hem uitroepen: *'Ik weet, mijn Verlosser leeft.'* Dat gaf zo'n levendige hoop in zijn hart, zo'n grote verwachting, dat hij er als in één adem achteraan mocht zeggen: *'Mijn Verlosser zal in de laatste dagen over mijn stof opstaan. En dan zal ik, uit dit mijn vlees, God mogen aanschouwen. Mijn ogen zullen geen vreemde zien. Nee, mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot'* (Job 19:25-27).

En ongetwijfeld heeft Lazarus ook zulke momenten gehad in dat moeilijke leven, zoals hij voorgesteld wordt in deze gelijkenis. Maar dat hij toch momenten kende dat hij hoop en verwachting kreeg, vanwege dat heerlijke dat komt. Daarin is hij niet beschaamd geworden, gemeente. Want toen het Gods tijd was, stierf Lazarus, zoals we samen hebben gelezen in Lukas 16. En zijn ziel werd gedragen in de schoot van Abraham. Zijn ziel ging terstond op naar de hemel. Zijn lichaam werd ergens begraven, maar dat zal begraven blijven tot de jongste dag. Dan zal hij zijn lichaam terugkrijgen door de opstandingskracht van zijn Verlosser. Dan zal er een volkomen verlossing zijn. Kijk, en van die heerlijke toekomst spreekt Zondag 22. En daar horen wij de leerling iets zeggen over zijn hoop en verwachting, over die heerlijke toekomst.

We schrijven als thema boven de prediking: Het ware geloof verwacht een volkomen verlossing. Drie gedachten:

1. Een geestelijk beginsel in dit leven.
2. Een hemelse voortzetting na de dood.
3. Een eeuwige voltooiing op de jongste dag.

1. Een geestelijk beginsel in dit leven.

Gemeente, de Heere heeft alles mooi geschapen, nietwaar? Staat u daar wel eens bij stil? De prachtige hof, de hof van Eden, met al die dieren en heel dat prachtige plantenrijk. En in het midden van die hof heeft Hij de mens geschapen. Dat was wel het mooiste van alles. Waarom was dat nou het mooiste, het kroonjuweel van de schepping? Nou kijk, de Heere heeft de dieren geschapen met een lichaam zonder ziel. Hij heeft de engelen geschapen met een ziel, maar zonder een lichaam. Maar de mens heeft Hij geschapen met een lichaam én een ziel. Dat maakt de mens tot een heel uniek schepsel, te midden van de ganse schepping. Lichaam en ziel vormen samen de mens, de mens voor Gods aangezicht. En er was zó'n eenheid en harmonie tussen de ziel en het lichaam.

Van die wonderlijke schepping kunnen we lezen in Genesis 2 vers 7: *'En de HEERE God had den mens geformeerd uit het stof der aarde en in zijn neusgaten geblazen den adem des levens; also werd de mens tot een levende ziel.'* En weet u wat er voor de zondeval nooit had kunnen gebeuren? Dat de ziel zou kunnen scheiden van het lichaam. Want voor de zondeval was de dood er nog niet. Maar dan lezen we in Romeinen 5 vers 12: *'Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood, en also de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben.'*

Wat wil dat zeggen? We hebben het bijna allemaal wel een keer op catechisatie geleerd, of zijn het misschien hier of daar tegengekomen. Als wij op grond van de Bijbel spreken over de dood die in deze wereld gekomen is vanwege de zonde, dat wij dan spreken wij over een drievoudige dood. Probeer dat maar te onthouden, jongens en meisjes. Een drievoudige dood. Ik zal het uitleggen wat daarmee bedoeld wordt.

Allereerst is de mens door de zonde in de geestelijke dood gekomen. Dat betekent geen gemeenschap meer met God. Wij zijn God kwijtgeraakt. Wij zijn terechtgekomen in de banden van de zonde. Wij zijn gekomen onder de heerschappij van de duivel. Wij liggen dood in de zonden en in de misdaden. Daarbij moest de wet komen, die alleen nog maar een vloek kon uitspreken over een mensenkind. En wat is het loon op deze geestelijke dood, op deze breuk met God? Dat is de tijdelijke dood en dat is de tweede dood. Dat betekent dat er aan ons leven een einde gaat komen. Wij moeten een keer sterven. En wat gebeurt er dan? Dan komt die scheiding tussen de ziel hier vanbinnen en ons lichaam. Dan gaat onze ziel naar onze eeuwige bestemming en ons lichaam wordt ergens in deze wereld begraven. Dat is heel aangrijpend, gemeente, dat is echt heel aangrijpend.

Als het nou eens niet goed ligt tussen God en uw ziel. Als de breuk tussen God en uw hart niet geheeld is in dit leven. Als u bent voortgegaan in uw geestelijke dood, en u moet sterven zonder verzoend te zijn met God door het bloed van Christus. Dan blijft die derde dood over en dat is de eeuwige dood. Dat is aangrijpend. Ik heb er vanmiddag nog een poosje over na zitten denken. Dat was naar aanleiding van een gesprekje dat we vanmorgen als kerkenraad nog hadden in de consistorie, over de voeten van de Heere Jezus Christus. En weet u gemeente, als u onverzoend sterft, als u onbekeerd sterft, dan komt u aan de voeten van Christus. En dan zal Christus zeggen tegen de engelen: *'Sla hem voor Mijn voeten dood.'*

Dat betekent: Werp hem in de eeuwige dood, in de rampzaligheid. Moet u zich eens voorstellen dat dat zou gebeuren. Dat u voor de laatste keer aan de voeten van Christus bent. Dat u voor de laatste keer de littekens in Zijn doorboorde voeten ziet. Maar u hebt niet gewild dat Hij Koning over u zou zijn. Dan wordt u aan die gezegende voeten van Hem, Die Zijn voetstappen onder ons gezet heeft, doodgeslagen. En moet u eeuwig verloren gaan. O, dat dat toch niet zou gebeuren met één van ons. Ik hoop dat het bij u van binnen gaat leven: *'Heere, dat toch niet, dat toch niet, want dan ben ik eeuwig U kwijt.'*

Gemeente, dat is de ernst van deze middag. Wij moeten een drievoudige dood sterven. En te midden van deze aangrijpende boodschap mag ik u prediken dat er Eén geweest is, Die deze drievoudige dood heeft ondergaan en overwonnen. Dat is de Heere Jezus Christus. Hij is in de geestelijke dood, als het ware in de eeuwige dood willen neerdalen. Met name toen Hij daar hing aan het kruis op Golgotha. Toen daar die drie uur durende duisternis kwam en niemand mocht meemaken wat daar gebeurde tussen God de Rechter en Zijn lieve Zoon, de Heere Jezus Christus. Daar heeft Christus in die drie uren moeten doorleven wat het is om in die eeuwige, eeuwige dood te moeten zijn en wat de eeuwige dood betekent voor een verloren zondaar. Het werd als het ware samengeperst in die drie uren, zodat het de Heere Jezus deed uitschreeuwen: *'ELOÏ, ELOÏ, LAMMA SABACHTHANI? Hetwelk is, overgezet zijnde: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?'* (Markus 15:34).

Maar juist in die weg heeft Hij ervoor gezorgd, dat er voor een verloren zondaar geestelijk leven zou komen met een eeuwig leven. Ja, Hij heeft ook de tijdelijke dood overwonnen. Want toen Hij alles volbracht had, heeft Hij Zijn ziel als een bewuste daad, als de Middelaar, in de handen van Zijn Vader gegeven. Dat is wat geweest, gemeente! Hij Die namens Zijn Vader en met Zijn Vader en de Heilige Geest Adam gemaakt heeft en de ziel in Adam geblazen heeft, moest nu zelfbewust Zijn ziel uit Zijn lichaam doen scheiden en in de handen van Zijn Vader bevelen. Om met bewustheid van Zijn ziel te ondervinden wat de tijdelijke dood is. Maar Hij wist het: Ik doe dit om ook de tijdelijke dood te kunnen overwinnen, opdat de dood voor Mijn Kerk geen betaling meer is voor de zonde, maar een doorgang tot dat eeuwige, zalige leven met God.

Maar wil deze overwinning van Christus nu werkelijk voor u en voor jou tot eeuwige zegen zijn, dan moet er in dit leven wel wat gebeuren. Dan moet u van die geestelijke dood worden verlost. Dan moet u wederom geboren worden, of zoals dat wel eens genoemd wordt, dan moet u van dood levend gemaakt worden. Zeg, is het u daarom te doen? Wie heeft deze middag de binnenkamer gezocht en wie heeft het tegen de Heere gezegd: 'Gun leven aan mijn ziel, maak mij levend door Uw Woord en Geest. O Heere, ik voel me zo dood vanbinnen, Heere. Mijn hart is zo hard, Heere, en ik weet er geen raad mee. Ik ben wel eens wat onder de indruk van de prediking, maar het komt maar niet verder. Gun leven aan mijn ziel, o God, want dit geloof ik: U kunt het doen. U weet raad met de doodsstaat hier vanbinnen.'

En weet u, als de Heere dat gebed gaat verhoren en Hij gaat u daadwerkelijk leven geven aan uw ziel, dan komt er een beginsel van het eeuwige leven. Daar spreekt de leerling over in Zondag 22, als hem gevraagd wordt naar de troost van de opstanding des vlezes, en de troost van het eeuwige leven. Dan spreekt hij in vraag en antwoord 58 over het beginsel van de eeuwige vreugde die ik nu in mijn hart gevoel. Dat zegt hij als hij nog op aarde is. Dus hier op aarde is dat geestelijke leven in zijn hart begonnen. Dat heeft de Heilige Geest gedaan. Die heeft zijn hart geopend, en toen is het Woord van de grote Profeet en Leraar in dat hart binnengedrongen en ging daar Zijn werk doen.

Toen kwam er geestelijk leven in uw hart. Want wat deed de Heilige Geest? Die legde een onzichtbare band met Christus, Die het Leven is. En uit dat Leven, die Levensbron, kwam toen dat geestelijke leven in uw hart. En al lag dat allemaal in het begin van het geestelijke leven in nevelen gehuld, maar de Heilige Geest laat u stapje voor stapje zien wat dat zal uitwerken in het harte-leven van een mensenkind. Die zal erop aan gaan werken dat u zich bewust wordt wat het is, om door het geloof met Christus verenigd te zijn. En als er een band, een geloofsband met Christus gekomen is, dan komt er ook een geloofsband met God. Want niemand kan tot de Vader komen dan door Christus. Hij is de enige Weg om met God verzoend te worden. Hij heeft met Zijn bloed een weg gebaad tot het Vaderhart van God. Hij heeft de breuk geheeld waar een mensenkind het nooit meer heeft kunnen helen. Kijk, en als dat nu door het ware geloof gekend en beleefd wordt, dan is daar bewust het beginsel van het eeuwige leven.

Nee, dat begint niet in de eeuwigheid na het sterven, maar hier op aarde al. De Heere Jezus heeft dat toch Zelf gezegd in dat Hogepriesterlijk gebed: *'En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt'* (Joh. 17:3). Nu ziet u, gemeente, het geestelijk leven, het eeuwige leven begint hier op aarde, hier in het hart. Kijk, en dan komt het er wel op aan dat u mag leren wat het is om door het geloof met Christus verenigd te zijn. En wilt u met Christus verenigd kunnen worden door het geloof, dan komt er een vluchten tot Christus. En wanneer komt er een vluchten tot Christus?

Als u door het werk van Gods Geest geleerd hebt: Geef mij Jezus of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. Dan gaat u Hem nodig leren krijgen als de Zaligmaker van uw zonden. Dan gaat u Hem nodig leren krijgen als die grote schuld-overnemende, maar ook schuld-betalende Borg. Dan gaat u Hem nodig leren krijgen als de grote Verzoener tussen u en God. Kijk, en dat gaat Gods Geest in het beginsel leren. En dan werkt Hij het beginsel van het eeuwige leven. En dat geeft vreugde, o jawel, er komt ook droefheid, jazeker. U wordt innerlijk bedroefd over uw zonden. Maar anderzijds, als het Evangelie opengaat en u leert Christus kennen, meer en meer kennen, dan kan het niet anders of de zaligmakende kennis van de Heere Jezus Christus gaat gepaard met geestelijke blijdschap.

Dat is echt een onmisbare vrucht van het geloof in Christus. Het is een voorsmaak van de eeuwige blijdschap. Ik kan u zo voorbeelden geven uit de Schrift. Ik geef er één deze middag. Ik denk aan de discipelen op de opstandingsdag. Ze zitten achter gesloten deuren. Misschien zit er vanmiddag ook wel één in ons midden die zich ook zo achter gesloten deuren voelt, waar voor uw waarneming de Heere niet binnen kan komen en waardoor u ook niet tot de Heere kunt komen. Maar kijk eens wat er gebeurt. Ook die gesloten deuren zijn geen belemmering voor de opgestane Levensvorst. Daar was Hij, ongedacht en onverwacht. En Hij stond in het midden van Zijn discipelen. Ziet u ze zitten in een kring? En Hij staat in het midden. En Hij zegt tegen Zijn discipelen: *'Vrede zij ulieden.'* En met dat Hij zegt: *'Vrede zij ulieden'*, toont Hij Zijn handen en laat Hij zien: *'Ik ben het, Die afgelopen vrijdag aan het kruis van Golgotha heeft gehangen voor u.'* En met dat Hij de Schriften gaat openen en hun verstand gaat openen en hun harten gaat openen, werkt de Heilige Geest het geloof in hun ziel En wat staat er dan? *'De discipelen werden verblijd, als zij den Heere zagen.'*

Daar heb je nu een voorbeeld van het beginsel van die eeuwige vreugde. Want zij werden verblijd. Daar stond Christus, Die al hun zonden heeft weggedragen en Die de discipelen in deze weg met God heeft verzoend. Dan kan het toch niet anders gemeente, of je wordt verblijd als je zo de Heere door het geloof mag zien. En wie daar geen vreemde van is, mag daar ook een geloofsbelijdenis van afleggen: *'Heere, wat zijn die momenten toch rijk als U Zich openbaart als die grote Levensvorst. Het geeft zo'n blijdschap in mijn ziel. Maar tegelijkertijd, o Heere, moet ik U eerlijk belijden dat die momenten er zo weinig zijn en zo gebrekkig, dat ik dat beginsel van die eeuwige vreugde in mijn hart gevoel. Heere, U weet toch hoe dat komt. Ik woon hier op een wereld te midden van zonden en gebreken. Ook in mijn verdorven vlees kom ik dat nog tegen. U hoort mij toch dikwijls zuchten over de zonde die ik elke keer weer ontdek. En er zijn van die momenten, Heere, dan zit ik weer zo vast aan het hier en nu. En toch, toch zijn daar ook die andere momenten, dat er een hartelijke begeerte is om maar niet meer hier op de aarde te zijn, maar om uit te wonen bij U in de hemel. Dan word ik soms van twee dingen gedrongen: Enerzijds om maar ontboden te zijn en met Christus te zijn, dat is zeer het beste. Maar anderzijds voel ik ook dat zolang ik hier op aarde ben, zal ik mijn roeping moeten verstaan.'*

En zal ik mijn taak moeten uitvoeren die ik hier op aarde gekregen heb. En Heere, U weet toch dat dat mij bij tijden zo moeilijk valt. Want ik ben de zonde nog niet te boven. En ik kom steeds weer die zonde tegen. Ik word soms ook zo moe van het leven, van het hier en nu. En toch, toch geloof ik dat U verandering zult geven. Na het zure van dit leven hier op aarde komt dat eeuwige zoet. Er zal verlossing komen, volkomen verlossing komen. Want Uw goedheid is zeer groot. En eens zult U dat beginsel van het eeuwige leven en het beginsel van die eeuwige vreugde hier in mijn hart, voortzetten in de hemel. Als ik op mag gaan tot Uw altaren, tot U, mijn Koning en mijn God, tot U, o God, de Bron van vreugde, dan zal ik juichend stem en snaren, ten roem van Uwe goedheid paren. Dan zal ik mij na een kortstondig ongenoegen, mij eindeloos in U mogen verheugen. O Heere, wat zal dat toch zijn als ik straks sterven ga en ik eeuwig bij U mag zijn, en mijn ziel wordt opgenomen in de hemel bij U. Wat een blijdschap zal dat zijn.'

2. Een hemelse voortzetting na de dood.

Dat brengt ons bij onze tweede gedachte: Een hemelse voortzetting na de dood. Daar wist de dichter van Psalm 49 ook wel van. Na het sterven zou hij opgenomen worden in hemelse heerlijkheid. We hebben het samen gezongen: 'Maar na de dood is het leven mij bereid; God neemt mij op in Zijne heerlijkheid.' En de echo van die belijdenis vinden wij in Zondag 22: Want wij horen de leerling belijden: Mijn ziel zal na dit leven van stonde aan tot Christus, mijn Hoofd, worden opgenomen. Wat een belijdenis, hè? Zou u het ook kunnen zeggen? Gemeente, ik leg het echt na aan uw hart. Maar als u nou vannacht sterft – dat kan gebeuren hè? Ook jullie, jongens en meisjes, en gaat je hartje dan naar de hemel? Ouderen in ons midden, als u nou vannacht sterft, kunt u dan op dit moment hier in Gods huis zeggen: 'Dan gaat mijn ziel naar God?' Daar zal het toch op aankomen?

En dat is te verkrijgen. Dat is de zalige toekomst van allen die de Heere vrezen en leven naar Zijn Goddelijk bevel. Dat geldt alleen de zielen die in dit leven wederom geboren zijn, en door het geloof met Christus verbonden zijn. O, als een kind van God zijn laatste adem uitblaast. Dat kan op een ziekbed zijn, dat kan heel plotseling zijn, hetzij met een groot verlangen. Het kan zelfs in de duisternis zijn. Maar hoe die momenten dan ook zijn, maar als het beginsel in uw hart is gelegd en u blaast die laatste adem uit, gaat uw ziel naar God, naar de Drie-enige God. Hoe kan het ook anders?

Want de Heere Jezus is naar de hemel gevaren, en Hij wordt in de Bijbel het Hoofd van Zijn Kerk genoemd. Als het Hoofd boven is, zal het lichaam volgen van de groten en de kleinen die bij dat lichaam van Christus horen. Want het Hoofd is al thuis. En Hij heeft als de grote Herder der schapen beloofd: *'Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij.'* Dat betekent niet alleen volgen hier op aarde, dat betekent ook door dit leven heen volgen naar de hemel. *'En Ik geef hun het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan, en niemand zal dezelve uit Mijn doorboorde Middelaarshanden rukken.'*

Want toen Hij ze opzocht en ze van dood levend maakte, gaf Hij het beginsel van het eeuwige leven. En als dan de tijd rijp is, dat Hij Zijn kinderen van deze aarde gaat wegnemen, dan wordt hun ziel terstond opgenomen in de hemel. En dan heb je daar de hemelse voortzetting van het eeuwige leven. Hier op aarde zal de geloofsband gewerkt worden door de Heilige Geest. En als het geloof werkzaam is, dan zal die geloofsband ook beleefd worden. Maar als de ziel van stonde aan naar de hemel gaat, gaat het geloof over in aanschouwen. Hier op aarde is het geloof dikwijls zo zwak en klein en aan-gevochten. Er kunnen momenten zijn dat de Heere Jezus zo ver weg lijkt te zijn. Ja, er zijn zelfs momenten dat Hij helemaal verborgen lijkt te zijn.

Dan is er zo weinig het kennen van Christus, zo weinig het genieten van Christus. Maar als de dood komt, dan zullen de zielen van al Gods kinderen opgenomen worden in de hemel. En er zal nooit, nooit enige verstoring meer zijn in de gemeenschap met de Heere. Het zal een onmiddellijke ge-meenschap zijn met Christus en in Christus met God de Vader. Wat zal dat wat zijn, zeg! Wat een vooruitzicht! Als dat weer eens leven mag in het leven van de ware gelovigen, dat verlangen om eeuwig met de Heere te mogen zijn. En daar zullen ze komen. Want de Heere heeft gezegd: *'Zo iemand Mij dient, die volge Mij; en waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn.'*

Het deed Asaf getuigen: *'Gij zult mij leiden door Uw raad, en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen.'* Of Paulus, die gezegd heeft: *'Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezer tabernakel gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen.'* Wat een rijke troost voor allen die de Heere mogen vrezen. Terstond: *'Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn.'* Of zoals we samen gelezen hebben: *'En het geschiedde, dat de bedelaar stierf, en van de engelen gedragen werd in den schoot van Abraham.'*

Zo zal het zijn. Echt waar, gemeente, van stonde aan, op datzelfde moment, ging de bedelaar naar de hemel. Nee, het is natuurlijk niet zo, jongelui, dat wat je in de wereld hoort: dood is dood. Zo is het niet. En wie dat zegt, zegt dat echt niet vanuit een diepe levensovertuiging hoor. Maar het is ten diepste een gewelddadige poging om dat geweten maar tot stilte te brengen en tot zwijgen te brengen, om die ingeschapen Godskennis en de bewustheid van iets eeuwigs weg te drukken. Nee, dood is niet dood.

Trouwens, er bestaat ook niet zoiets als een tussentoestand, alsof een menskind in een ziele-slaap komt, in een periode tussen het sterven dat de ziel ergens onbewust voortleeft in een soort ziele-slaap. Ook dat is een grote dwaling. En het is ook niet zoals we dat in de rooms-katholieke leer tegenkomen, dat als een ziel sterft, die ziel nog een poosje in een vagevuur moet verkeren, en dat de tijd om daar te moeten zijn afhankelijk is van het aantal zonden die u gedaan hebt.

Die daar als het ware nog weggebrand moeten worden en dat je daar gelouterd moet worden. Nee, gemeente, zo is het ook niet. Dat is een leugen uit de hel. Maar de ziel van een mens gaat na zijn sterven direct naar de hemel of naar de hel. U gaat of naar God, of naar de duivel. Waar gaat jouw ziel heen? Waar gaat uw ziel heen? Voelt u de ernst? Voelt u nu ook zo het gewicht van de eeuwigheid? Ligt u er wel eens van wakker? Ik hoop het. O, ik gun u een goede nachtrust, want dat hebben we allemaal nodig, dat weet ik wel. Maar echt, gemeente, als dat gaat wegen kunt u zomaar niet slapen.

En dan moet u toch eens horen hoe gelukkig Gods kinderen zijn. Ik hoop dat u jaloers wordt, onbekeerde zondaar. Als een kind van God sterft, gaat die naar de hemel naar Christus, zijn Hoofd. Wat een blij vooruitzicht is dat. En als dat blij vooruitzicht een beetje mag leven in het hart van degene die God vrezen, dan zeggen ze: 'Wat zal dat een heerlijke verandering zijn als ik na mijn sterven voor eeuwig naar mijn Koning mag. Dan is er bij tijden een sterk verlangen Heere Jezus om bij U te mogen zijn. Nooit meer zondigen, nooit meer ongelovig, nooit meer liefdeloos, nooit meer wankelen in klein-geloof, nooit meer wanhopig zijn, nooit meer te hoeven strijden, maar altijd stoorloos met de Koning te mogen verkeren.

O, als het uur van het sterven komt, dan zal het waar worden voor mij: *'Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn.'* En dan zult U, Heere Jezus Christus, tot mij zeggen: *'Zie, Ik zal u verzamelen tot uw vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden en uw ogen zullen al dat kwaad niet zien, dat Ik over deze plaats en over haar inwoners brengen zal'* (2 Kron. 24:28). O, dan zal de stem van Christus gehoord worden: *'Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft dat Koninkrijk hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld'* (Matth. 25:34).

Eenmaal als de stonde slaat,
dat dit lichaam sterven gaat,
als mijn ziel uit d' aardse woon
opklimt tot des rechters troon,
Rots der eeuwen, in Uw schoot
berg mijn ziele voor de dood.

Wat zal dat zijn? *Heere, laat mij dan maar sterven zoals U gestorven bent. Laat mij dan mogen sterven zoals eenmaal Stefanus gestorven is, die zei: 'Heere Jezus, ontvang mijn geest.'* Dan zal de hemelse voortzetting gaan aanvangen totdat de jongste dag zal aanbreken, en daadwerkelijk een volkomen verlossing zal aanbreken, en de ziel weer verenigd wordt met het lichaam dat hier ergens in deze wereld begraven is, om dan met lichaam en ziel eeuwig bij de Heere te mogen zijn.

3. Een eeuwige voltooiing op de jongste dag

Dat brengt ons bij onze laatste gedachte: een eeuwige voltooiing op de jongste dag. Laten we even teruggaan naar het begin van de Catechismus. We zijn het toch niet vergeten, gemeente?

Wat is uw enige troost, beide in leven en sterven? En door het geloof heeft de leerling toen mogen zeggen: Dat ik met lichaam en ziel, beide in leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmaker Jezus Christus eigen ben, Die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomenlijk betaald en mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft. Hoort u dat? Als u de Heere mag vrezen, als u een kind van God mag worden, is niet alleen uw ziel het eigendom van de Heere Jezus geworden, maar ook uw lichaam. En daarom zal de Heere Jezus trouw zorgen voor dat lichaam, dat ergens begraven zal worden. Al moet het dan helemaal verdwijnen. Als dat moment aanbreekt dat de ziel van Gods kind in de hemel komt, zal de Heere het lichaam van Zijn kinderen niet vergeten. Al moet het vergaan en al wordt het waar wat God in het begin gezegd heeft: *'Stof zijt gij, en tot stof zult gij wederkeren'* (Gen. 3:19). En toch zal het niet eeuwig vergaan, want het is van Christus.

Ik heb wel eens momenten gehad, gemeente, dat ik zo'n last had van mijn zondige vlees, dat ik niet kon begrijpen dat de Heere zo'n vlees nog wil hebben. Begrijpt u mij? Maar de Heere Jezus zal er zorg voor dragen. En weet u, nou ga ik misschien iets heel raars zeggen, maar als het lichaam van een kind van God in een graf wordt gelegd en het totaal moet vergaan, is dat genade. Want weet u wat er in dat graf gebeurt? Dan sterven alle zonden die in mijn zondige vlees te vinden zijn. En straks, op die jongste dag, komt er uit dat graf een lichaam, zo schoon, zo volmaakt, zo volkomen zonder gebrek en gelijk aan het lichaam van de opgestane Heere Jezus.

Daniël heeft ervan geprofeteerd, diep in het Oude Testament al. Hij zei: *'En velen van hen die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen ten eeuwigten leven, en genen tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing'* (Dan. 12:2). Dat laatste is aangrijpend en daar heb ik al wat over gezegd. Maar omdat het hier in Zondag 22 gaat over de ware gelovigen, concentreer ik me op hen. Opgewekt tot het eeuwige leven en daarom is het een troost, de opstanding des vlezes.

Ja, gemeente, of wij dat mee gaan maken terwijl we nog in leven zijn, of dat wij reeds gestorven zijn en ergens begraven liggen, dat weten wij niet. Dat weet de Heere Jezus, dat weet God de Vader, dat weet de Heilige Geest alleen. Maar straks komt die grote dag des Heeren. Dan zal de Heere Jezus komen op de wolken des hemels als het Hoofd van Zijn Kerk. En dan zal Hij de verlossing die Hij verworven heeft tot een ongekende voltooiing brengen.

Dan klinkt daar de bazuin van de archangel, een van de hoofdengelen. En we hebben samen 1 Thessalonicenzen 4 gelezen hoe de Heere Jezus Zich allereerst gaat ontfermen over al Zijn kinderen die al gestorven zijn, vanaf Abel, de eerste, tot de laatste die gestorven is. Of ze nou begraven zijn, of verbrand, of door wilde dieren opgegeten, of dat ze ergens op de bodem van de zee zijn terechtgekomen, of in een ravijn gestort; de Heere Jezus weet ze allemaal te vinden.

En eerst zal Hij Zich richten tot al die mensen: Oude mensen, mensen in de kracht van hun leven, jongeren, kinderen, zelfs ongebooren levens, die Hij eeuwig heeft liefgehad. En Hij zal ze doen opwekken uit het graf. Dan zullen ze hun eigen lichaam weer ontvangen. Niet het lichaam van een ander, maar hun eigen lichaam, maar dan zonder zonde, zonder enige gebrek, helemaal gelijkvormig aan het verheerlijkte lichaam van de Heere Jezus, toen Hij uit het graf van Jozef van Arimathea kwam. Dat is een zuiver, geestelijk lichaam. Dat is een sterk, onsterfelijk lichaam. Dat is een volmaakt lichaam, een heilig, onbevlekt lichaam.

En wat doet de Heere dan? Hij wekt al die lichamen op. Moet u het zich toch eens voorstellen, gemeente, al die lichamen. En de zielen die Hij in de hemel bewaard heeft, brengt Hij terug, elk op zijn plaats. En zo zal Hij Zijn Kerk opwekken. En al die andere mensen dan die Hem vrezen en die op dat moment nog op de aarde zijn? Nou daar staat van geschreven in de brief aan de gemeente van Korinthe: *'Zie, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden'* (1 Kor. 15:51).

Dus niet al Gods kinderen zullen werkelijk sterven. Als de Heere Jezus terugkomt zullen er ook nog zijn die nog niet gestorven zijn en toch zullen ze, zegt Paulus, veranderd zijn in een punt des tijds. In een fractie van een seconde, zal de Heere zo'n mensenkind totaal vernieuwen, zodat ze ook een lichaam hebben dat aan Hem gelijkvormig is, zoals het ook met Henoch gebeurd is, zoals het ook met Elia gebeurd is. In één ogenblik van verderfelijk naar onverderfelijk. En ook dat zal gebeuren door de kracht van Christus' opstanding. Want Hij is de Eersteling Die ontslapen is en opgewekt is. En daarom zullen al Gods kinderen opgewekt worden, of in een punt des tijds veranderd worden.

Dan zie ik de Heere Jezus daar staan op de wolken des hemels. Hij heeft al die mensen die ontslapen zijn in Christus opgewekt uit de doden en heeft ze mede gezet in de lucht. Daar staan ze allemaal op die berg, op die wolk, samen met de Heere Jezus. En dan gaat Hij al die andere kinderen van God in een punt des tijds veranderen. En Hij neemt ze ook op. En daar staat die grote schare die niemand kan tellen. En op de aarde zullen al Zijn vijanden ook opgewekt zijn tot afgrijzen, en zij worden met lichaam en ziel in de eeuwige rampzaligheid geworpen. En dan is de aarde leeg. Gods volk in de lucht bij Christus, en Zijn vijanden in de poel van vuur en sulfer.

En daar komt het vuur van de hemel en door-loutert heel die aarde. Alles wat niet meer nodig is voor die nieuwe aarde, verdwijnt. En uit dat vuur ontstaat een aarde, zo mooi, zo schitterend, zo schoon, nog heerlijker dan het was in het Paradijs. En als die aarde als het ware uit dat vuur tevoorschijn komt, zal de Heere al dat vuur weer wegnemen, en die grote schare die daar met Hem in de lucht is, mag eeuwig wonen op die nieuwe aarde, met een geopende hemel. En mogen ze met lichaam en ziel bij de Heere zijn. Dat zal wat wezen!

O, dan zul je met de koningin van Scheba zeggen: Het woord is waarheid geweest dat ik hier in mijn land op aarde heb gehoord, onder de prediking van het Woord. Al die keren dat ik er gezeten heb en gehoord heb over dat eeuwige, zalige leven. En ik heb die woorden niet kunnen geloven, totdat ik het gezien heb, totdat ik daar gekomen ben op die nieuwe aarde, met mijn lichaam en ziel. En dan moet ik het zeggen: De helft was mij nog niet aan-gezegd. Ja, dan ga je begrijpen wat de apostel Johannes eens geschreven heeft: *'Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen. Maar wij weten dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien gelijk Hij is'* (1 Joh. 3:2).

En weet u wat de Heere nou bij tijden doet? Dan geeft de Heere op aarde een voorsmaak van dat eeuwige, zalige leven. U komt dat zo mooi tegen in de Bijbel. Als dan de verspieders naar het beloofde land gaan, dan weten jullie, jongens en meisjes, dan komen ze op een bepaald moment terug. En hebben ze een enorme lange stok bij zich, die door twee verspieders wordt gedragen. En aan die hele grote stok hangt een enorme druiventros, die ze hebben gevonden in het beloofde land. En zo komen ze terug bij dat volk dat achtergebleven is. En wat gebeurt er dan? Dan krijgen de mensen van die grote tros druiven een paar druiven te proeven, als een voorsmaak van wat er straks komt in dat beloofde land, dat vloeit van melk en honing. En waar zoveel wijnstokken te vinden zijn met heerlijke druiven. Daar komt dan ook die uitdrukking vandaan: Een druif uit het dal van Eskol.

Kent u die geestelijke druiven die de Heere hier bij tijden wel eens uitdeelt, onder de prediking van het Woord, als je in de stilte bent in de gemeenschap met de Heere, of je mag aan Zijn tafel zitten, de voorsmaken van dat eeuwige, zalige leven? En weet u, als u van die druiven hebt geproefd, smaakt het naar meer. Dat is het geloofsleven. En wat is dat meer dan, dat uiteindelijke meer, waar alle ware gelovigen bij tijden naar uitzien? Zo zullen wij altijd, altijd bij de Heere wezen. Heere Jezus, wanneer komt die dag dat ik eeuwig bij U wezen mag, met ziel en lichaam. O, ik zal mijn taak moeten uitvoeren hier op aarde, maar eens komt de dag dat ik niet alleen met mijn ziel, maar ook met mijn verheerlijkt lichaam U eeuwig mag bedoelen.

O, Heere, wat zal dat zijn? Dan komt de zonde er niet meer, dan komt de duivel er niet meer. Maar dan kom ik in een Paradijs zo zalig, zo heerlijk. Daar kan ik nooit meer vallen in de zonde. Daar kan ik werkelijk, Heere, met lichaam en ziel U bedoelen. Daar kan ik met mijn ogen U bedoelen, daar kan ik met mijn oren U bedoelen, met mijn mond, met mijn handen, met mijn buik, met mijn benen, met mijn voeten, met mijn ganse ziel kan ik U bedoelen, zoals U het eens in het Paradijs bedoeld heeft. Heere, wat zal dat zijn, als zelfs ik, ook ik daar mag komen. Dan zal ik zingen, Heere, dan zal ik luid zingen: Mijn God, U zal ik eeuwig loven, omdat Gij het hebt gedaan. Lieve gemeente, zul je straks ook zingen in dat koor van die zangers aan de glazen zee? Kent u nou iets van dat verlangen? Is dat beginsel van die eeuwige vreugde nou in uw hart gelegd? De Heere Jezus heeft het gezegd: *'Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn'* (Matth. 6:21).

Is dat in de hemel? Bent u een vreemdeling hier op de aarde geworden? Dan is het eeuwig zalig leven tot eeuwige troost. En als u toch nog onbekeerd bent? Hoe bestaat het toch, hè, onder zoveel goedheid, onder zoveel genade die te vinden is, toch nog onbekeerd, toch nog op reis naar de eeuwige dood? Zou er in deze zondag nog een boodschap voor een onbekeerde zondaar zijn? Misschien zegt een onbekeerde jongere in ons midden, of een oudere: Ja, dit gaat allemaal over Gods kinderen, wat heb ik hier nou aan? Weet je dat er een woordje voor jou in staat, onbekeerde jongen, onbekeerd meisje? Weet u dat er een woordje voor u in staat, onbekeerde zondaar? Het staat in antwoord 58: *Nu!* Twee letters maar. Dat is het heden der genade, dat is de wel aangename tijd, dat is de dag der zaligheid. En daarin leef je nog. En daarom kun je verlost worden van de eeuwige dood. Leg je vinger dan eens bij die twee lettertjes: *Nu*. En in het *nu* zegt de Heere: *'Ik leef, en gij zult leven'* (Joh. 14:9b).

Maak daar dan eens je ootmoedig gebed van: Heere, maak ook mij, zelfs mij, levend naar Uw Woord. En als de Heere dat gebed gaat verhoren, dan begint de reis, op dat smalle pad naar de eeuwige zaligheid. En op dat smalle pad leren al de pelgrims bij tijden zingen, als ze een vergezicht krijgen op dat eeuwige, zalige leven: Maar (blij vooruitzicht, dat mij streelt!) Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen, U in gerechtigheid aanschouwen, Verzadigd met Uw Godd'lijk beeld.

Amen.

Zingen: Psalm 17:8:

Maar (blij vooruitzicht, dat mij streelt!)
Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen,
U in gerechtigheid aanschouwen,
Verzadigd met Uw Godd'lijk beeld.

Dankgebed.

Zingen: Psalm 89:1:

'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên;
Uw waarheid t' allen tijd vermelden door mijn reên.
Ik weet, hoe 't vast gebouw van Uwe gunstbewijzen,
Naar Uw gemaakt bestek, in eeuwigheid zal rijzen;
Zo min de hemel ooit uit zijnen stand zal wijken,
Zo min zal Uwe trouw ooit wank'len of bezwijken.

Zegenbede.